

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет фізичної культури та спорту
Кафедра теорії та методики фізичної культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова

27 серпня 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФУТЗАЛ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 014 «Середня освіта»

014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Освітні програми Фізична культура, спортивно-масова робота та туризм,

2019 – 2020 навчальний рік

Розробники: Жигadlo Геннадій Біславович, доктор філософії в
галузі освіти, доцент _____

Вертелецький Олег Іванович, викладач кафедри теорії та методики фізичної
культури _____

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної
культури

Протокол № «27» серпня 2019 р. № 1

Завідувач кафедри _____ (Литвиненко О.М.)

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Футзал» складена Жигадло Г.Б., Вертелецьким О.І. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки освітнього ступеня «бакалавр» спеціальність 014 Середня освіта 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: теорія та методика викладання футзалу, оволодіння професійно-педагогічними навичками й уміннями, необхідними для проведення занять з футзалу.

Міждисциплінарні зв'язки: ТМФВ, анатомія, фізіологія людини, фізіологія спорту, гігієна.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Футзал» є формування у студентів цілісної системи знань та умінь щодо професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту на основі вивчення футзалу. Володіння навичками гри, знаннями структури гри, техніки і тактики, ігрової та змагальної діяльності, засвоєння методів навчання, необхідних для секційної роботи в школі.

2.2. Основними завданнями дисципліни «Футзал» є :

- надання майбутнім спеціалістам знань, вмінь і навичок аналізу і проведення занять з футзалу в учбовій, секційній та позакласній роботі з фізичного виховання у школі;
- навчити студентів використовувати гру в реалізації освітньої і виховної мети;
- формування у студентів потреби до зміцнення здоров'я і фізичного вдосконалення;
- фізичне та спортивне вдосконалення студентів;
- набуття необхідних знань, навичок та вмінь з основ теорії, методики організації і проведення занять з футзалу;
- вивчення правил змагань та методики суддівства змагань з футзалу.

знати:

- історію, сучасне становище та перспективи розвитку футзалу;
- техніку безпеки під час проведення занять та змагань з футзалу;
- методику навчання технічним елементам у футзалі;
- методику навчання тактичним діям у футзалі;
- системи розіграшу змагань у футзалі;
- особливості розвитку фізичних якостей у футзалі;

вміти:

- технічно вірно виконувати вправи футзалу в тренувальних та змагальних умовах, показуючи при цьому результати, що відповідають кваліфікаційним вимогам;
- складати плани-конспекти, готувати місце для проведення занять, необхідний інвентар і встаткування, проведення будь-якої частини уроку і заняття в цілому, згідно з програмою;
- організовувати та проводити змагання з футзалу у загальноосвітньому навчальному закладі.

володіти:

- методикою організації й проведення футзалу.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні

- ЗК 1.** Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 2.** Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 4.** Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 6.** Здатність до самовдосконалення та саморозвитку.

ЗК 11. Здатність учитися; володіти високою мотивацією до підвищення свого культурного і професійного рівня.

II. фахові

ФК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з педагогіки, фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.

ФК 2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному вихованні.

ФК 4. Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу з фізичного виховання.

ФК 5. Здатність до володіння педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і самостійної розробки методики і технологій для інтегрального гармонійного розвитку людини.

ФК 7. Здатність оволодівати базовими і новими видами фізкультурної діяльності.

ФК 10. Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.

ФК 11. Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.

ФК 13. Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

ФК 17. Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм і правил, а також необхідного рівня індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях.

III. Програмні результати навчання

ПРН 5. Демонструє знання правил профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги; володіє основними методами захисту населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.

ПРН 6. Демонструє знання законів і принципів розучування рухових умінь і навичок, володіє теорією і методикою розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності.

ПРН 13. Пояснює принципи, засоби та методи фізичного виховання населення; інтерпретує теорію навчання рухових дій; описує методики розвитку рухових якостей; визначає форми організації занять у фізичному вихованні.

ПРН 14. Демонструє знання теоретичних засад використання рухової активності людини під час дозвілля для збереження здоров'я, зокрема, спортивного туризму й орієнтування на місцевості; проводить оцінку рухової активності; складає план кондиційного тренування; розробляє та організовує фізкультурно-оздоровчі заходи для різних груп населення.

ПРН 22. Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями освітніх закладів загальної середньої, середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.

ПРН 23. Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей на уроках фізичної культури. **ПРН 2.** Демонструє знання й уміння застосовувати на практиці основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, педагогіки, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп, володіє засобами інтегрального гармонійного (розумового, духовного і фізичного) розвитку людини.

ПРН 5. Демонструє знання правил профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги; володіє основними методами захисту населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.

ПРН 6. Демонструє знання законів і принципів розучування рухових умінь і навичок, володіє теорією і методикою розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності.

ПРН 13. Пояснює принципи, засоби та методи фізичного виховання населення; інтерпретує теорію навчання рухових дій; описує методики розвитку рухових якостей; визначає форми організації занять у фізичному вихованні.

ПРН 14. Демонструє знання теоретичних засад використання рухової активності людини під час дозвілля для збереження здоров'я, зокрема, спортивного туризму й орієнтування на місцевості; проводить оцінку рухової активності; складає план кондиційного тренування; розробляє та організовує фізкультурно-оздоровчі заходи для різних груп населення.

ПРН 17. Демонструє ефективну співпрацю учнів і вихованців, ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях); несе відповідальність за результати своєї професійної діяльності; дотримується етичних норм ділового спілкування та поведінки.

ПРН 22. Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями освітніх закладів загальної середньої, середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.

ПРН 23. Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей на уроках фізичної культури.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Історія зародження та розвитку футзалу в світі.

Тема 1. Історія зародження та розвитку гри футзал. Історія розвитку гри футзал у світі. Етапи розвитку футзалу. Історія розвитку гри футзал в Україні. Розвиток сучасного футзалу.

Тема 2. Фізична підготовка у футзалі. Загальна фізична підготовка у футзалі. Розвиток фізичних якостей у футзалі. Розвиток швидкості, спритності, гнучкості.

Кредит 2. Технічна підготовка у футзалі.

Тема 3. Технічна підготовка у футзалі. Аналіз техніки та методика навчання стійкам та переміщенням у футзалі. Техніка володіння м'ячем (аналіз техніки та методика навчання ударам по м'ячу, зупинкам м'яча, веденню м'яча, фінтам). Аналіз техніки та методика навчання відбору м'яча. Аналіз техніки та методика навчання техніки гри воротаря.

Кредит 3. Тактика нападу у футзалі.

Тема 4. Тактика нападу гри футзал. Аналіз та методика навчання індивідуальним діям в нападі у футзалі. Аналіз та методика навчання груповим діям в нападі у футзалі. Аналіз та методика навчання командним діям в нападі у футзалі.

Кредит 4. Тактика захисту у футзалі.

Тема 5. Тактика захисту гри футзал. Аналіз та методика навчання індивідуальним діям в захисті у футзалі. Аналіз та методика навчання груповим діям в захисті у футзалі. Аналіз та методика навчання командним діям в захисті у футзалі.

Кредит 5. Організація і проведення змагань з футзалу.

Тема 6. Організація і проведення змагань з футзалу. Види змагань. Положення про змагання. Системи розіграшу. Виявлення переможців змагань. Правила проведення змагань з футзалу. Суддівство.

Кредит 6. Планування роботи з футзалу.

Тема 7. Планування та звітність учбової роботи з футзалу. Види планування. Планування учбової роботи в школі. План-конспект уроку з футзалу в школі. Звітність учбової роботи в школі.

3. Рекомендована література

Базова

1. Жигадло Г.Б. Футбол, міні-футбол та методика його викладання: навчально-методичний посібник/За ред. Г.Б. Жигадла. – Миколаїв: 2013. - 303 с.
2. Вихров К.Л. Футбол в школі: учебно-методическое пособие. – К.: Рад. шк., 1990.
3. Левчук В. Є. Міні-футбол : вправи, ігри, стандарти : метод, посіб. / В. Є. Левчук. — Л.: Укр. технології, 2006. — 116 с.
4. Спортивні ігри. Підручник для факультетів фізичного виховання, вчителів і тренерів. / Під ред. А.В.Івойлова, А.В.Титаря. - Харків, " Основа", 1993. - 216 с, ил.
5. Соломонко В. В., Лисенчук Г. А., Соломонко О. В. Футбол. – К.: Олімпійська література, 1997.
6. Спортивные игры: Техника, тактика, методика обучения: Учеб. Для студентов высших учебных заведений / Ю.Д. Железняк, Ю.М. Портнов, В.П. Савин, А.В. Лексаков; Под ред. Ю.Д. Железняка, Ю.М. Портнова. - М.: Издательский центр «Академия», 2002. - 520 с.

Допоміжна

1. Жигадло Г.Б., Богатир В.Г., Вертелецький О.І. – Тактика футболу. – Миколаїв, 2011, 56
2. Жигадло Г.Б., Богатир В.Г., Вертелецький О.І. - Техніка футболу. – Миколаїв, 2010. – 60 с.
3. Зеленцов А.М. Тактика и стратегия в футболе. –К. Здоровье, 1989 г. с.
4. Легкий, Левко Михайлович. Історія світового футболу: енциклопедичний довідник. – Т.: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 576 С.
5. Матвеев Л. П. Теория и методика физической культуры: Учебник для институтов физической культуры. - М.: Физкультура и спорт, 1991.
6. Николаевскому футболу исполняется 100 лет // Южная правда. – 2009. – С. 3.
7. Соломонко В. В. Футбол: [підручник для студ. вузів фіз. виховання і спорту]/ В. В. Соломонко, Г. А. Лисенчук, О. В. Соломонко.–К. : Олімпійська література, 1997.–288 с.
8. «Шляхи удосконалення влучності ударів в футболі.» Жигадло Г.Б., Богатир В.Г., Кучеренко С.В., Казаков Д.О. Масова фізична культура і спорт: перспективи, досвід, нові технології. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. - Миколаїв: МДУ, 2003. – 154с.
9. Жигадло Г. Б. Вплив навантаження у тренуванні на підвищення функціональних можливостей організму гравців у футзалі / Г. Б. Жигадло // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : збірник наукових праць. — Вінниця, 2006, —559с.
10. Жигадло Г. Б. Завдання, схема і побудова навчально-тренувального заняття у футзалі / Г. Б. Жигадло, В. Г. Богатир, О. І. Вертелецький // Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць / редкол. : Козлова (голова) та ін. — Вип. 5. — Вінниця : Вінниця, 2004. —543 с.
11. Лисенчук Г. А. Тактика футболу / Г. А. Лисенчук, В. Г. Лоос, В. Г. Догадайло. — К., 1991. — 88 с.
12. Історія розвитку міні-футболу (футзалу) в Україні у період з 1996 по 2000 рр. // Фізичне виховання: минуле і сучасність : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. — Полтава, 2011. — 364 с.

Інформаційні ресурси

1. [youtube.com>watch?v=Ru3otkyTXPU](https://www.youtube.com/watch?v=Ru3otkyTXPU)
2. [youtube.com>watch?v=gUHGm3AZWJ8](https://www.youtube.com/watch?v=gUHGm3AZWJ8)
3. [youtube.com>user/OnlineSchoolFootball](https://www.youtube.com/user/OnlineSchoolFootball)
4. [youtube.com>watch?v=gDpN3wEoVeU](https://www.youtube.com/watch?v=gDpN3wEoVeU)
5. <http://footbik.com.ua/obuchenie/gollandskaya-metodika-obucheniya-futbolu/>
6. <http://footballcoach-11.blogspot.com/2014/04/6-9.html>
7. <http://festival.1september.ru/articles/608407/>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Діагностичний розділ визначає диференційований та об'єктивний облік результатів навчальної діяльності студентів і включає в себе ряд підрозділів:

- а) контроль засвоєння *теоретичних знань*;
- б) контроль рівня та динаміки *загальної фізичної підготовленості* студентів (виконання контрольних тестів загально-фізичної підготовки на результат);
- в) контроль рівня та динаміки *спеціальної фізичної підготовленості* студентів (виконання контрольних вправ спеціально-фізичної підготовки на результат);
- г) контроль рівня *засвоєння техніки* цілісної вправи у рухливих іграх та її складових частин;
- д) контроль рівня *інтегральної підготовленості* студента;
- е) контроль засвоєння *професійних навичок* (проведення на оцінку окремих загально-розвиваючих вправ, підготовчої частини, окремих задач та цілісного навчально-тренувального заняття з футзалу для різних вікових груп);
- ж) контроль засвоєння *суддівських навичок* (організація та проведення змагань, методика суддівства).

Оцінка рівня теоретичних знань здійснюється за допомогою:

1. а) аналізу проведення студентом окремих загально-розвиваючих вправ, підготовчої частини, окремих завдань основної частини уроку з футзалу;
- б) вирішення завдань науково-дослідницького характеру за отриманою темою індивідуально-наукового дослідного завдання.

Оцінка рівня та динаміки загальної фізичної підготовленості студентів здійснюється за допомогою практичного виконання вправ загально-фізичної підготовки, рекомендованих для футзалу. Показаний результат має свідчити про наявний рівень розвитку основних рухових якостей та дозволити простежити його динаміку на протязі навчання.

Оцінка рівня та динаміки спеціальної фізичної підготовленості студентів здійснюється за допомогою практичного виконання спеціальних вправ, рекомендованих при проведенні футзалу. Показаний результат має свідчити про наявний рівень розвитку спеціальної підготовленості та дозволити простежити її динаміку на протязі навчання.

Оцінка рівня інтегральної підготовленості студента здійснюється через участь студента у змаганнях з футзалу.

Оцінка рівня професійної підготовленості студента здійснюється за допомогою підготовки план-конспектів та проведення уроку з футзалу для молодшого, середнього та старшого шкільного віку, окремих загально-розвиваючих та спеціальних вправ.

Критерії оцінювання розробляються вчителем в залежності від складності завдання.

Оцінка засвоєння суддівських навичок здійснюється за допомогою:

- а) виконання обов'язків судді з футзалу під час занять та в позаурочний час;
- б) організації та проведення змагань серед учнів ЗОШ;

Критерії оцінювання суддівства та організації змагань розробляються викладачем з урахуванням суддівської посади студента та масштабу змагань.

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.